

Sygn. akt III AUa 587/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Sędziowie: SSA Beata Michalska

del. SSO Joanna Baranowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Kamila Tomasik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 lutego 2015 r. w Ł.

sprawy **M. B. z udziałem zainteresowanej Usługi (...)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.**

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 3 marca 2014 r., sygn. akt: VIII U 5995/13,

- 1. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i ustala, że M. B. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu chorobowemu od 7 lutego 2013 r. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. B. kwotę 210 (dwieście dziesięć) złotych tytułem zwrotu kosztów za obie instancje.**

III AUa 587/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, iż M. R. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek: Usługi (...) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, i wypadkowemu od dnia 7.02.2013r. oraz nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 7.02.2013r.

Odwołanie od wskazanej decyzji złożyła wnioskodawczyni działając za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, że M. R. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność podlega od dnia 7 lutego 2013 r. ubezpieczeniom społecznym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

W. R. poparła stanowisko odwołującej się.

Wyrokiem z dnia 3 marca 2014r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym.

M. R. urodziła się (...) w Ł.. Obecnie studiuje w systemie zaocznym rachunkowość i finanse w (...) Akademii (...) w systemie licencjackim. Do 2009 r. pracowała w herbaciarni, firmie (...).

M. R. jest córką W. R.

W. R. działalność gospodarczą prowadzi od 26 maja 1996 r. Przedmiotem działalności są usługi finansowe. Od chwili rozpoczęcia prowadzenia działalności do 2013r. prowadziła tę działalność jednoosobowo, nie zatrudniała nikogo i nie zgłaszała osób współpracujących przy prowadzonej działalności gospodarczej. Pismem z dnia 22.12.2010r. (...) zalecił W. R., aby prowadzona jednoosobowo jej placówka zatrudniła pracownika. Agencja płatnika mieści się w Ł. przy ul. (...) w pomieszczeniu o powierzchni ok.25 m.kw. Są w nim umieszczone 2 biurka, dwa komputery. Agencja była w 2013r. otwarta w godzinach 9.30-16.30.

W. R. jako osoba prowadzi działalność gospodarczą odprowadza składki na ubezpieczenie społeczne od nie podwyższonej urzędowej podstawy. W 2012r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej odprowadziła składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości 7962,24 zł. – w skali całego roku, w 2013r. – 16844,17 zł.

Jako osoba prowadzi działalność gospodarczą osiągnęła w 2012r. dochód w skali rocznej w wysokości 25 269,58 zł., w 2013r. – 39 517,98 zł.

W dniu 26.04. 2012 r. W. R. uzyskała zgodę na zatrudnienie M. R. w agencji (...)P.S.A nr (...) prowadzonej przez W. R., wnioskodawczyni pomagała zainteresowanej przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Wykonywała ona te same czynności, które później wykonywała w ramach umowy o pracę. W tymże dniu 26.04.2012r. W. R. upoważniła M. R. do przetwarzania danych osobowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej. Upoważnienie zastrzega ważność do dnia trwania umowy o pracę (lub umowy agencyjnej).

W dniu 4.04.2012r. wnioskodawczyni podpisała klauzulę poufności. W dniu 24.04. (...). W. R. wystawiła, pełnomocnictwo substytucyjne dla M. R. a M. R. je podpisała.

Upoważnieniem numer (...) M. R., będąca pracownikiem agencji została uprawniona do wstępu i przebywania na zapleczu (...) budynku A Oddziału 1 (...) SA w Ł.. Upoważnienie jest ważne od lutego 2013r. do grudnia 2013r.

Pismem z dnia 11.09.2013r. (...) Oddział detaliczny Banku (...) potwierdził, że M. R. uczestniczyła w szkoleniach z systemu informatycznego oraz „Umiejętności sprzedażowych i standardów obsługi klientów” obowiązkowych dla kandydatów na pracowników agencji. W dniu 26.04.2012r. (...) Oddział (...) wyraził zgodę na zatrudnienie M. R. w agencji nr (...) w Ł. przy ul. (...) Bank potwierdził, że posiada w swoich dokumentach oświadczenie W. R. z dnia 4.04.2012r. o zatrudnieniu M. R. na podstawie umowy o pracę oraz pełnomocnictwo substytucyjne. Do dnia 11.09.2013r. bank nie otrzymał informacji o rozwiązaniu umowy o pracę z M. R.

Wnioskodawczyni zmieniła dowód osobisty z umieszczeniem adresu miejsca zamieszkania jej rodziców tzn. (...) ul. (...) od dnia 13.02.2013r.

W dniu 2 stycznia 2013 r. wnioskodawczyni - zamieszkała pod adresem Ł. ul. (...) - podpisała umowę o pracę na okres próbny 3 miesiące z W. R. w wymiarze czasu pracy 1/2 etatu bez wskazania rodzaju umówionej pracy, z wynagrodzeniem 800 zł., z określeniem miejsca wykonywania pracy (...)-(...) Ł. ul. (...).

W dniu 3 kwietnia 2013 r. wnioskodawczyni podpisała umowę o pracę na czas nieokreślony z W. R. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kasjer-dysponent z wynagrodzeniem 2500 zł. brutto.

Wnioskodawczyni, w początkowym okresie zatrudnienia, uczyła się technik finansowych, zakładania kont, szkoliła z zakresu zajmowania się obsługą klientów, wykonywała czynności związane z wstępnym przygotowaniem dokumentów, niekiedy wykonywała hipotetyczną symulację omawianej umowy, jeśli wypadła pozytywnie, przedstawiała mamie - W. R., do sprawdzenia, przywoziła dokumenty do Biura (...) spółki z o.o., która prowadzi księgowość firmy (...), wraz z matką jeździła do banku. Niekiedy na stanowisku matki, przy którym znajduje się kasa dokonywała wpłat lub wypłaty kwot pieniężnych klientów. Wnioskodawczyni wraz z matką przychodziła do pracy ok. godziny 9.

Od dnia 7 lutego 2013r. płatnik zgłosił M. R. do ubezpieczeń społecznych jako osobę współpracującą z W. R., prowadzącą działalność gospodarczą, z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za luty 2013r. wkwocie 6895,08 zł., za marzec 2013r. – 8775,55 zł.

Od 7 lutego 2013r. wnioskodawczyni wykonywała te same czynności, zwiększając od kwietnia wymiar czynności i ich zakres, w miarę nabywania umiejętności praktycznych.

Już w styczniu wnioskodawczyni wiedziała, że jest w ciąży i podzieliła się tą wiadomością z ojcem dziecka K. B..

Od dnia 15 maja 2013 r. wnioskodawczyni stała się niezdolna do współpracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. Absencja chorobowa trwała do dnia wydania przedmiotowej decyzji. Wnioskodawczyni urodziła dziecko 30.09.2013r.

W. R. na miejsce skarżącej nie zatrudniła innego pracownika.

W tak ustalonym stanie faktycznym, powołując się na treść art. 6 ust 1 pkt 5, art. 8 ust. 2, 11, art. 11 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 205 z 2009r., poz. 1552 ze zm.) Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawczyni nie wykazała aby w okresie od lutego 2013r. prowadziła wspólne gospodarstwo domowe z matką W. R.. Sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawczyni w tym zakresie wskazując, iż jeszcze w styczniu 2013r. wnioskodawczyni zameldowana była poza miejscem zamieszkania rodziców i adres przy ul. (...) wskazywała w pierwszej umowie o pracę jaką zawierała z matką W. R. na okres próbny. Również w okresie, który gdy zamieszkiwała z rodzicami i z nimi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe wiele czasu spędzała z K. B., ojcem dziecka wnioskodawczyni, w jego wynajmowanym mieszkaniu. To w ocenie Sądu Okręgowego prowadzi do uprawnionego wniosku, iż miejsce zamieszkania rodziców nie stanowiło centrum życiowego wnioskodawczyni od lutego 2013r. tj. w czasie gdy została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez W. R. jako osoba współpracująca.

Powołując wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 27.02.2013r. w sprawie III AUa 511/12 (LEX nr 1286463) Sąd Okręgowy wskazał, iż wnioskodawczyni posiadała własne źródło dochodów z tytułu umowy o pracę i nie pozostawała na utrzymaniu matki.

Powyższe w ocenie sądu pierwszej instancji powoduje, iż wnioskodawczyni nie spełnia warunków do uznania jej od 7.02.2013r. za osobę współpracującą przy prowadzonej przez W. R. działalności gospodarczej.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał, iż zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń jako osoby współpracującej przy prowadzonej przez matkę działalności gospodarczej z bardzo wysoką podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, przy statusie wnioskodawczyni jako pracownika, miało na celu tylko uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w nieuprawnionej wysokości, co w przedmiotowym stanie faktyczny jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, które zakładają solidaryzm ubezpieczonych w odniesieniu do swoich zobowiązań wobec pozostałych osób ubezpieczonych. Oceniając obie umowy o pracę zawarte przez odwołującą i zgłoszenie od dnia 7.02.2013r. do ubezpieczenia jako osoby współpracującej, przy prowadzonej przez matkę działalności gospodarczej, Sąd Okręgowy zważył także, że cel zawarcia umowy o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń jako osoby współpracującej - cel - w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego co prawda nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to

oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (np. korzystania z zasiłków chorobowych, zasiłku macierzyńskiego) i przy zgłoszeniu do ubezpieczeń jako osoby współpracującej – ustalenia bardzo wysokiego wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Takie rozwiązanie prawne jest nieważne jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Opisane okoliczności uzasadniają w związku z tym twierdzenie, że ustalenie podstawy wymiaru składek w analizowanym stanie faktycznym również nastąpiło z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomej próbie osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (podobnie przyjął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu swojej uchwały z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05 (OSNP 2005 nr 21, poz. 338))

Czynność prawna mająca na celu obejście przepisów ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane i z tego powodu nie może wywoływać skutków prawnych (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). Tymczasem przy założeniu, że strony zawarły umowę o pracę, a następnie wnioskodawczyni od dnia 7.02.2013r. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako osoba współpracująca przy prowadzonej przez matkę działalności gospodarczej, należałoby uznać, iż w rozpoznawanej sprawie cele te uległy odwróceniu. Stronom chodziło bowiem o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały konstruowanie określonej sytuacji prawnej – umowy o pracę, a następnie po zmianie adresu miejsca zamieszkania, zgłoszenie do ubezpieczeń jako osoby współpracującej przy prowadzonej przez matkę działalności gospodarczej od bardzo wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd Okręgowy podkreślił, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Jednakże przestaje powyższa kwestia być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu jedno - dwumiesięcznych składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza ZUS.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

W apelacji ubezpieczona, reprezentowana przez pełnomocnika, zaskarżyła ten wyrok w całości, zarzucając:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., przez przekroczenie granic swobodnej oceny zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu przez sąd, iż:

a. M. R. od lutego 2013r. nie prowadziła wraz z rodzicami wspólnego gospodarstwa domowego, ze względu na fakt, iż w styczniu jej centrum aktywności życiowej było przy ul. (...) w Ł., podczas gdy z okoliczności sprawy i zeznań świadka K. B. jednoznacznie wynika, iż M. R. wraz z rodzicami prowadzi wspólne gospodarstwo domowe przy ul. (...) w Ł. i w lutym 2013r. skarżąca nie miała już żadnego związku z mieszkaniem przy ul. (...) w Ł. ;

b. M. R. po zmianie miejsca zamieszkania w lutym 2013r. na ul. (...) w Ł. opuściła dom rodziców i zamieszkała ze swoim partnerem K. B., podczas gdy z zeznań M. R. i K. B. wynika, iż sytuacja taka nigdy nie miała miejsca a oboje mieszkają obecnie przy ul. (...) u rodziców skarżącej,

- co miało wpływ na treść wyroku poprzez uznanie, iż skarżąca nie jest osobą współpracującą w rozumieniu art. 8 ust. 2 i ust. 11 ustawy o ubezpieczeniach społecznych.

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu przez sąd, iż zawarcie w dniu 2.01.2013r. i 3.04.2013r. umowy o pracę pomiędzy M. R. a W. R. prowadzącą działalność gospodarczą, zostały zawarte jedynie w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej dla skarżącej co było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i w konsekwencji bezpodstawne zastosowanie art. 300 k.p w zw. z art. 58 k.c, podczas gdy z okoliczności faktycznych oraz wyjaśnień M. R. wynika, że podjęła ona pracę na podstawie zawartych umów i umowy te wykonywała

aż do dnia choroby przypadającej w czasie ciąży a także , iż świadczenie pracy zamierza kontynuować po powrocie z urlopu związanego z urodzeniem i wychowaniem dziecka;

3. naruszenie prawa materialnego tj. art. 300 k.p. w zw. z art. 58 k.c. polegające na ich bezzasadnym zastosowaniu do czynności prawnej polegającej na zgłoszeniu M. R. do ubezpieczenia społecznego jako osoby współpracującej przy prowadzeniu działalności gospodarczej podczas gdy wskazane przepisy nie znajdują odpowiedniego zastosowania do ustawy o ubezpieczeniach społecznych.

4. naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne zastosowanie w sytuacji gdy w okolicznościach przedmiotowej sprawy materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy prowadził do wniosku, iż spełnione zostały przesłanki do uwzględnienia wniesionego odwołania;

- w konsekwencji powyższych naruszeń oraz błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia:

5. naruszenie prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1 pkt 5 , art. 8 ust. 2 i ust. 11 , art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niezastosowanie w sytuacji gdy z okoliczności przedmiotowej sprawy wynika, iż M. R. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą u płatnika składek W. R. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwa Usługi (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnie chorobowemu od dnia 7 lutego 2013r.

W konkluzji apelujący wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i zmianę zaskarżonej decyzji ZUS I Oddział w Ł. z dnia 13.08.2013r. i ustalenie, iż M. R. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnie chorobowemu od dnia 7 lutego 2013r.

2. zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz M. R. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje wedle norm przepisanych.

alternatywnie:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji

2. pozostawienie sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach procesu w tym kosztach zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych

Na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 18 lutego 2015r. pełnomocnik odwołującej poinformowała, iż M. R. zmieniła nazwisko i obecnie nazywa się M. B..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie to kwestia podlegania M. B. (wcześniej R.) ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 7 lutego 2013r. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. Zgodnie z art. 8 ust. 11 w zw. z ust. 2 za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu

umowy agencyjnej lub umowy zlecenia. Jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca. W myśl art. 11 ust. 2 dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5. Natomiast w myśl art. 12 ust. 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 5 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby współpracujące - od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia do dnia zakończenia tej współpracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyłączył M. B. z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od dnia 7 lutego 2013r. ustalając, że nie podlega tym ubezpieczeniom, ponieważ zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego miało na celu uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa ustalonych od wysokiej podstawy wymiaru składek.

Stanowisko organu rentowego podzielił Sąd Okręgowy oddalając odwołanie wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy, oceniając zgromadzony materiał dowodowy, stwierdził, że skarżąca nie wykazała zaistnienia przesłanki wskazanej w art. 8 ust. 11 cyt. wyżej tj. prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z matką Wiesławą Teresą R. od lutego 2013r., co skutkowało uznaniem, że ubezpieczona od dnia 7 lutego 2013r. nie była osobą współpracującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej prowadzonej przez W. R..

Zasadny okazał się apelacyjny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną ocenę materiału dowodowego. Sąd Okręgowy odmawiając wiary zeznaniom wnioskodawczyni, iż od lutego 2013r. prowadzi wraz z matką W. R. wspólne gospodarstwo domowe wskazał, że twierdzenie takie uznaje za niewiarygodne wobec faktu, iż wnioskodawczyni jeszcze w styczniu 2013r. zamieszkiwała pod innym adresem przy ul. (...) w Ł., nadto w czasie gdy zamieszkiwała z rodzicami tj. od lutego 2013r. wiele czasu spędzała w mieszkaniu ojca dziecka. Wyprowadzenie powyższego wniosku o niepozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z matką na podstawie wskazanych okoliczności nie wytrzymuje krytyki. Okolicznością niekwestionowaną przez strony było, iż wnioskodawczyni od lutego 2013r. , kiedy dowiedziała się , że jest w ciąży zrezygnowała z zamieszkiwania z koleżanką przy ul. (...) i zamieszkała z rodzicami przy ul. (...). W tym czasie nie pozostawała w związku małżeńskim z ojcem dziecka, nie zamieszkiwał on też razem z wnioskodawczynią, jej źródłem dochodu były wyłącznie kwoty otrzymywane od matki z tytułu zawartej w styczniu 2013r. umowy o pracę. Jako sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym uznać należy w tej sytuacji , iż niewiarygodne są twierdzenia wnioskodawczyni , że prowadziła z matką wspólne gospodarstwo domowe.

Wskazać również należy, iż słusznie apelujący podnosił, że organ rentowy nie wykazał w toku postępowania przed Sądem Okręgowym aby wnioskodawczyni nie spełniała przesłanki prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z matką W. R. od lutego 2013r. Niewątpliwie do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie - bez żadnych ograniczeń - reguła wynikająca z 232 k.p.c., obowiązuje więc zasada kontradyktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę. Wydanie decyzji przez organ rentowy w postępowaniu administracyjnym nie zwalnia od udowodnienia przed sądem jej podstawy faktycznej, zgodnie zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7.01.2010r. w sprawie sygn.. akt II UK 148/09 LEX 577847).

Tak więc wobec niespornej okoliczności prowadzenia przez odwołującą wraz z matką W. R. działalności gospodarczej w zakresie usług finansowych jak też wykazania przez wnioskodawczynię, iż od lutego 2013r. pozostawała z W. R. we wspólnym gospodarstwie domowym uznać należało, iż M. B. (wcześniej R.) spełnia przesłanki uznania jej za osobę współpracującą od lutego 2013r. w rozumieniu art. 8 ust. 2 i 11 cyt. wyżej.

Rację ma strona apelująca wskazując na skupieniu się przez Sąd pierwszej instancji na kwestii celu jaki przyświecał podjęciu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez wnioskodawczynię z pominięciem kluczowej dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie okoliczności faktycznego udziału wnioskodawczyni przy prowadzeniu działalności gospodarczej jej matki W. R..

W judykaturze i piśmiennictwie utrwalony jest pogląd, że obowiązkowe ubezpieczenie społeczne osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących wynika z rzeczywistego prowadzenia tej działalności czy udziału przy jej prowadzeniu a zatem o wyłączeniu z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne nieprowadzenie tej działalności.

Fakt, że płatnik składek W. R. zgłosiła córkę M. R. jako osobę współpracującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej od lutego 2013r. i podała wysoką podstawę składek na ubezpieczenia społeczne po to, by córka mogła skorzystać z wysokich świadczeń w związku z wiedzą, że jest w ciąży nie mają znaczenia dla sprawy w sytuacji faktycznego udziału odwołującej przy wykonywaniu tej działalności. Zaś kwestionowanie wysokości deklarowanych przez W. R. podstaw składek na ubezpieczenia społeczne jest bezpodstawne w świetle uchwały Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r. II UZP 1/10, która stanowi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W tej kwestii wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11.12.2014r. sygn. akt I UK 145/14 (LEX 1622302) stwierdzając, iż osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, podobnie jak osoby z nimi współpracujące, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu - art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 u.s.u.s., natomiast dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu - art. 11 ust. 2 tej ustawy. Objęcie ubezpieczeniem dobrowolnym następuje na podstawie stosownego wniosku, co nie oznacza, że zawarte w nim oświadczenie o zgłoszeniu do ubezpieczenia stanowi czynność kreującą stosunek cywilnoprawny, gdyż ubezpieczenie dobrowolne nie opiera się na umowie, tylko na zgłoszeniu powodującym "wejście" do systemu. Jeśli osoba składająca wniosek spełnia ustawowe warunki, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie może odmówić objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym, a z kolei objęcie ochroną ubezpieczeniową rodzi obowiązek opłacania składek. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących wysokość składek nie jest związana z faktycznie osiąganym przychodem i jego wysokością, lecz jedynie z istnieniem tytułu ubezpieczeń i zadeklarowaną kwotą. Wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe tej grupy ubezpieczonych mieści się w przedziale od 60% do 250% przeciętnego wynagrodzenia i zależy od deklaracji płatnika składek. Zaznaczenia także wymaga, że na osobie prowadzącej pozarolniczą działalność spoczywa obowiązek finansowania w całości z własnych środków składek na ubezpieczenia społeczne osoby współpracującej (art. 16 ust. 5 lit. a u.s.u.s.), brak jest natomiast obowiązku zapłaty wynagrodzenia. Skoro przepis prawa ubezpieczeń społecznych o charakterze ius cogen zezwala na zadeklarowanie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osoby współpracującej na poziomie do 250% przeciętnego wynagrodzenia w oderwaniu od pojęcia rzeczywistego przychodu, to zachowanie płatnika, realizującego swe uprawnienie w oparciu o taki bezwzględnie obowiązujący przepis prawa, nie może być podważone przez odwołanie się do art. 58 k.c.

Wskazać również należy, iż wobec treści decyzji organu rentowego stwierdzającej niepodleganie od 7 lutego 2013r. M. B. (wcześniej R.) jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność W. R. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu i w związku z tym wyznaczeniem granic postępowania odwoławczego w zakresie objętym decyzją bezprzedmiotowe były rozważania Sądu Okręgowego w zakresie dotyczącym podlegania ubezpieczeniom społecznym odwołującej jako pracownika z tytułu umów o pracę zawieranych w styczniu i kwietniu 2013r. Dodatkowo przypomnieć tutaj należy, iż zgodnie z cyt. wyżej art. 8 ust. 2 w zw. z ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

Konkludując - kwestia prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą przez ubezpieczoną leży w sferze ustaleń faktycznych. W konsekwencji wadliwego ustalenia tego faktu, przy niespornej okoliczności udziału odwołującej przy prowadzeniu działalności gospodarczej prowadzonej przez W. R., Sąd Okręgowy naruszył także wskazane w apelacji prawo materialne, statuujące podleganie ubezpieczeniom społecznym. Powyższe wnioski doprowadziły do wyroku reformatoryjnego, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Uwzględniając wynik procesu o kosztach za obie instancje orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. i art. 36 ustawy z

dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.- Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) oraz § 12 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013r., poz. 490).